

2

UCHWAŁA SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 19 grudnia 2008 r.

w 90. rocznicę wybuchu powstania wielkopolskiego 1918—1919

Senat Rzeczypospolitej Polskiej, oddając cześć ojcom i dziadom, którzy przed 90 laty trudem zbrojnym i dyplomatyczną zapobiegliwością doprowadzili do odzyskania przez Polskę niepodległości, składa hołd uczestnikom zwycięskiego powstania, które w latach 1918—1919 kolebkę naszej Ojczyzny, Wielkopolskę, przywróciło odrodzonej Rzeczypospolitej.

Od chwili upadku I Rzeczypospolitej w 1795 roku nie było powstania narodowego na ziemiach polskich, w którym nie uczestniczyliby ochotnicy rodem znad Warty, Obry i Proсны. To w Wielkopolsce w latach 1806—1807 doszło do pierwszego zwycięskiego powstania przeciwko zaborcy pruskiemu, opisanego przez Adama Mickiewicza na kartach „Pana Tadeusza”. Żołnierz znad Warty uczestniczył też w wojnie z Austriakami w 1809 roku, w powstaniu listopadowym, w czasie Wiosny Ludów 1848 roku, kiedy na polach Miostawia i Sokołowa rozstrzygały się losy regionu oraz w powstaniu styczniowym.

Po upadku Napoleona, a szczególnie po upadku powstania listopadowego, pojawiła się idea wielkopolskiej drogi do niepodległości. Była to konsekwentna, pełna uporu i samozaparć praca organiczna, połączona z gotowością do udziału w walce zbrojnej. Nie odżegnywano się od uczestnictwa w kolejnych powstaniach, lecz przez całe dziesięciolecie szykowano się do tego jedyne — ostatecznego, zwycięskiego. Wielkopolski działacz pracy organicznej często był żołnierzem dwóch powstań, a równocześnie przygotowywał społeczeństwo — gospodarczo i organizacyjnie — do zachowania polskości i do przyszłej walki. Doktor Karol Marcinkowski, Hipolit Cegielski, Edward Raczyński, Tytus Działyński, ksiądz Piotr Wawrzyniak, ksiądz Wacław Bliziński to postacie wyjątkowe z owych czterech pokoleń, działaczy pracy i walki. Nieprzypadkowo też bohaterowie naszego hymnu pań-

stwowego, Jan Henryk Dąbrowski i Józef Wybicki, osiedli na stałe w Wielkopolsce.

Powstanie wielkopolskie z lat 1918—1919 było jednym z ogniw łańcucha niepodległościowych poczynań, rozpoczętych Insurekcją Kościuszkowską 1794 roku, a zakończonych zaangażowaniem żołnierzy z tego regionu na frontach wojny polsko-bolszewickiej 1920 roku, a następnie w trzecim — także zwycięskim — powstaniu śląskim. Powstanie wielkopolskie stanowiło jeden z najważniejszych elementów kształtowania się niepodległego państwa polskiego odrodzonego dzięki ofiarności społeczeństwa, poświęceniu i krwi żołnierza, a także myśli niepodległościowej, państwowotwórczej. Wyrażało wolę Narodu, jednego, choć podzielonego pomiędzy trzech zaborców.

Wielkość powstania z lat 1918—1919 polegała nie tylko na bohaterstwie na polu walki, na ofierze z życia ponad dwóch tysięcy młodych patriotów, lecz także na mądrej organizacji i zapobiegliwości, która pozwoliła funkcjonować regionowi jako oddzielne, niezależne, w pełni samowystarczalne państwo, aż do chwili podpisania traktatu wersalskiego i włączenia Wielkopolski w granice niepodległej ojczyzny.

W wyniku powstania z lat 1918—1919 Wielkopolska znalazła się w granicach Rzeczypospolitej, a Polska wróciła do Macierzy, do Wielkopolski, do kolebki swej państwowości. Oddając hołd powstańcom wielkopolskim czcimy dzielność w walce i bohaterstwo w pracy — te walory, bez których odrodzenie naszej Ojczyzny byłoby niemożliwe.

Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

Marszałek Senatu: *B. Borusewicz*